

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
M. BOBEK
fremsat den 27. februar 2020¹

Sag C-41/19

**FX
mod
GZ, repræsenteret ved hendes mor**

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Amtsgericht Köln (byretten i Köln, Tyskland))

»Præjudiciel forelæggelse – retligt samarbejde i civile sager – kompetence i sager vedrørende underholdspligt – forordning (EU) nr. 4/2009 – kompetence til at afgøre søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse af bidragsafgørelse«

I. Indledning

1. Sagsøgte i den foreliggende sag er et barn, over for hvem der består forsørgerpligt, og som har bopæl i Polen. Hun har fra de polske domstole fået en afgørelse om fastlæggelse af underholdspligt for hendes far (sagsøgeren), der er bosiddende i Tyskland. Efter at have opnået en erklæring om, at den polske bidragsafgørelse var eksigibel i Tyskland, har sagsøgte nu anmodet om, at denne afgørelse skal håndhæves i denne medlemsstat. Sagsøgeren har anfægtet fuldbyrdelsen af afgørelsen på grundlag af, at hans betalingsforpligtelser stort set er opfyldte. Han hævder, at han selv har betalt underholdsbidrag, og at statslige ydelser også er blevet udbetalt til sagsøgte af den polske fond for underholdsbidrag på hans vegne.

2. Den foreliggende sag vedrører det søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse med henvisning til indfrielse af det skyldige beløb, der er anlagt af sagsøgeren ved de tyske retter. Det centrale spørgsmål, der rejses ved denne anmodning om præjudiciel afgørelse, er, hvorvidt de tyske retter har kompetence til at træffe afgørelse i dette søgsmål på grundlag af Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt².

1 – Originalsprog: engelsk.

2 – EUT 2009, L 7, s. 1.

II. Relevante retsfor skrifter

A. EU-retten

1. Forordning nr. 4/2009

3. I henhold til artikel 1, stk. 1, i forordning nr. 4/2009 »[finder] denne forordning [...] anvendelse på underholdspligt, der udspringer af et familieforhold, slægtskab, ægteskab eller svogerskab«.

4. I henhold til artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 4/2009 forstås udtrykket »retsafgørelse« i denne forordning som: »en retsafgørelse vedrørende underholdspligt truffet af en ret i en medlemsstat, uanset hvordan den betegnes, såsom dom, kendelse eller fuldbyrdelsesordre, herunder fastsættelse af sagsomkostninger, som foretages af en embedsmand ved retten. [...]«.

5. Artikel 3 i forordning nr. 4/2009 fastsætter, at »[d]e myndigheder, der er kompetente med hensyn til underholdspligt i medlemsstaterne, er:

- a) retten på det sted, hvor sagsøgte har sin sædvanlige bopæl, eller
- b) retten på det sted, hvor den bidragsberettigede har sin sædvanlige bopæl, [...]

[...]«

6. Stk. 1 i artikel 8 med overskriften »Begrænsning af sagsanlæg« i forordning nr. 4/2009 har følgende ordlyd: »Når en retsafgørelse er truffet i en medlemsstat eller en stat, som er kontraherende part i Haagerkonventionen af 2007, og den bidragsberettigede har sit sædvanlige opholdssted i denne stat, kan den bidragspligtige ikke anlægge sag med henblik på en ny eller ændret retsafgørelse i en anden medlemsstat, så længe den bidragsberettigede har sit sædvanlige opholdssted i den stat, hvor retsafgørelsen blev truffet.«

7. Kapitel IV i forordning nr. 4/2009 vedrører »anerkendelse, eksigibilitet og fuldbyrdelse af retsafgørelser«. Dette kapitel har tre afdelinger: Afdeling 1 finder anvendelse på retsafgørelser truffet i en medlemsstat, der er bundet af Haagerprotokollen af 2007 (artikel 17-22)³, afdeling 2 finder anvendelse på retsafgørelser truffet i en medlemsstat, der ikke er bundet af Haagerprotokollen af 2007 (artikel 23-38), og afdeling 3 indeholder bestemmelser, der er fælles for alle retsafgørelser (artikel 39-43).

8. Artikel 21 i forordning nr. 4/2009 med overskriften »Afslag på eller suspension af fuldbyrdelsen af afslag eller suspension af fuldbyrdelse«, der er indeholdt i ovennævnte afdeling 1, bestemmer følgende:

»1. Grundene til afslag på eller suspension af fuldbyrdelsen i henhold til fuldbyrdelsesstatens lov finder anvendelse, medmindre de er uforenelige med anvendelsen af stk. 2 og 3.

3 – Den Europæiske Union og dens medlemsstater deltog i forhandlingerne inden for rammerne af Haagerkonventionen af 23.11.2007 om international inddrivelse af børnebidrag og andre former for underholdsbidrag, der blev godkendt på Den Europæiske Unions vegne ved Rådets afgørelse 2011/432/EU af 9.6.2011 (EUT 2011, L 192, s. 39, »Haagerkonventionen af 2007«) og Haagerprotokollen af 23.11.2007 om, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt, der blev godkendt på Den Europæiske Unions vegne ved Rådets afgørelse 2009/941/EF af 30.11.2009 (EUT 2009, L 331, s. 17, »Haagerprotokollen af 2007«). Det fremgår af ottende betragtning til forordning nr. 4/2009, at der derfor skal tages hensyn til disse to instrumenter i denne forordning.

2. Den kompetente myndighed i fuldbyrdesstaten afslår efter anmodning fra den bidragspligtige helt eller delvis fuldbyrdelsen af den retsafgørelse, der er truffet af retten i domsstaten, hvis retten til at fuldbyrde retsafgørelsen fra retten i domsstaten er bortfaldet som følge af forældelse eller anden rettighedsfortabelse som følge af fristoverskridelse enten i henhold til domsstatens lov eller i henhold til fuldbyrdesstatens lov, alt efter hvilken lov der indeholder den længste forældelsesfrist.

Den kompetente myndighed i fuldbyrdesstaten kan efter anmodning fra den bidragspligtige helt eller delvis afslå fuldbyrdelsen af den retsafgørelse, der er truffet af retten i domsstaten, hvis den er uforenelig med en retsafgørelse truffet i fuldbyrdesstaten eller en retsafgørelse truffet i en anden medlemsstat eller et tredjeland, som opfylder betingelserne for anerkendelse i fuldbyrdesstaten.

En retsafgørelse, der indebærer en ændring af en tidligere retsafgørelse om underholdspligt som følge af ændrede omstændigheder, anses ikke for at være en uforenelig retsafgørelse i overensstemmelse med andet afsnit.

[...]«

9. Artikel 41, stk. 1, i forordning nr. 4/2009 har følgende ordlyd: »Med forbehold af bestemmelserne i denne forordning reguleres proceduren for fuldbyrdelse af retsafgørelser truffet i en anden medlemsstat af loven i fuldbyrdesstaten. En retsafgørelse truffet i en medlemsstat, som er eksigibel i fuldbyrdesstaten, fuldbyrdes på de samme betingelser som en retsafgørelse, der er truffet i denne fuldbyrdesstat.«

10. Artikel 42 i forordning nr. 4/2009 bestemmer: »En retsafgørelse truffet i en medlemsstat kan i intet tilfælde efterprøves med hensyn til sagens realitet i den medlemsstat, hvor der anmodes om anerkendelse, eksigibilitet eller fuldbyrdelse.«

11. Artikel 75 i forordning nr. 4/2009 indeholder overgangsforanstaltningerne. Den fastsætter følgende:

»1. Denne forordning finder kun anvendelse på retssager, der er anlagt, på retsforlig, der er godkendt eller indgået, og på officielt bekræftede dokumenter, der er udarbejdet efter datoen for forordningens anvendelse, jf. dog stk. 2 og 3.

2. Kapitel IV, afsnit 2 og 3, finder anvendelse:

a) på afgørelser truffet i medlemsstaterne inden datoen for denne forordnings anvendelse, hvis der er anmodet om anerkendelse og en afgørelse om eksigibilitet efter denne dato

[...]

[Forordning (EF) nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område⁴] finder fortsat anvendelse på de procedurer vedrørende anerkendelse og fuldbyrdelse, der var i gang på datoen for denne forordnings anvendelse.

[...]«

4 – Rådets forordning af 22.12.2000 (EUT 2001, L 12, s. 1).

2. Forordning (EU) nr. 1215/2012

12. Tiende betragtning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område⁵ har følgende ordlyd:

»(10) Denne forordnings anvendelsesområde bør omfatte alle de vigtigste spørgsmål på det civil- og handelsretlige område, bortset fra visse velafgrænsede spørgsmål, navnlig underholdspligt, som ikke bør være omfattet af denne forordnings anvendelsesområde efter vedtagelsen af [forordning nr. 4/2009].«

13. Artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 1215/2012 bestemmer:

»Denne forordning finder ikke anvendelse på:

[...]

e) underholdspligt, der er opstået i forbindelse med et familieforhold, slægtskab, ægteskab eller svogerskab

[...]«

14. Artikel 24 i forordning nr. 1215/2012, som er en del af afdeling 6 vedrørende »enekompetence«, bestemmer, at »[e]nekompetente er følgende retter i en medlemsstat uden hensyn til parternes bopæl:

[...]

5) i sager om fuldbyrdelse af retsafgørelser, retterne i den medlemsstat, på hvis område fuldbyrdelsesstedet er beliggende«.

B. Tysk ret

15. § 66 i Gesetz zur Geltendmachung von Unterhaltsansprüchen mit ausländischen Staaten (Auslandsunterhaltsgesetz) (den tyske lov om inddrivelse af underholdsbidrag i forbindelse med udenlandske stater, herefter »AUG«), bestemmer⁶:

»(1) Såfremt en udenlandsk retsafgørelse er eksigibel i henhold til [forordning nr. 4/2009] uden eksekvaturprocedure eller erklæres eksigibel i henhold til denne forordning [...], kan den bidragspligtige rejse indsigelse mod selve kravet i en sag anlagt i henhold til § 120, stk. 1, i [Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (lov om proceduren i familieretlige sager og sager omfattet af den frivillige retspleje, herefter »FamFG«)], sammenholdt med § 767 i Zivilprozessordnung (den tyske lov om civil retspleje, herefter »ZPO«). Såfremt afgørelsen er en retsafgørelse, finder denne kun anvendelse, i det omfang indsigelserne er begrundet i forhold, der ikke opstod, inden afgørelsen blev afsagt.

5 – EUT 2012, L 351, s. 1.

6 – BGBl. 2011 I, s. 898, med senere ændringer og tilføjelser.

(2) Såfremt tvangsfuldbyrdelse er begrundet med henvisning til en af de i § 1, stk. 1, første punktum, nr. 2, nævnte internationale konventioner, kan bidragspligtige gøre indsigelse mod selve kravet ved at anlægge sag i henhold til [FamFG's] § 120, stk. 1, sammenholdt med [ZPO's] § 767, men kun såfremt indsigelserne først opstod:

1. efter udløbet af den appelfrist, inden for hvilken den bidragspligtige kunne have iværksat appel, eller
2. såfremt appellen er blevet iværksat, efter at appelsagen er afsluttet.

(3) En anmodning i henhold til [FamFG's] § 120, stk. 1, sammenholdt med [ZPO's] § 767, skal indgives til den ret, der traf afgørelse om fuldbyrdelse. I tilfælde, der er omfattet stk. 1, afgøres kompetencespørgsmål i henhold til § 35, stk. 1 og 2.«

16. ZPO's § 767 fastsætter:

»(1) Indsigelser, der vedrører det i dommen fastslåede krav, skal skyldneren gøre gældende ved den ret, der har påkendt sagen i første instans.

(2) Sådanne indsigelser kan kun fremsættes, i det omfang de beror på forhold, der først er indtrådt efter afslutningen af de mundtlige forhandlinger, under hvilke indsigelser senest skulle være gjort gældende efter bestemmelserne i denne lov, og ikke længere kan gøres gældende ved genoptagelse.

(3) Stævningen i en sådan sag skal angive samtlige de indsigelser, som sagsøgeren på dette tidspunkt kan gøre gældende.«

17. FamFG's § 120, stk. 1 bestemmer:

»Fuldbyrdelse i sager, der vedrører ægteskabs- og familieretlige spørgsmål, skal afgøres i henhold til bestemmelserne i [ZPO] om tvangsfuldbyrdelse.«

III. Faktiske omstændigheder, retsforhandlingerne og de præjudicielle spørgsmål

18. Sagsøgeren er bosat i Tyskland. Han er far til et mindreårigt barn, der har bopæl i Polen.

19. Ved afgørelse fra retten i første instans i Krakow af 26. maj 2009 blev sagsøgeren forpligtet til at betale underholdsbidrag på 500,00 polske zloty (PLN) om måneden fra den 1. september 2008 at regne samt på 430,00 PLN om måneden med tilbagevirkende kraft for perioden fra den 19. juni 2008 til den 31. august 2008 (herefter »den polske bidragsafgørelse«).

20. Sagsøgte anmodede ved processkrift af 20. juli 2016 den forelæggende ret, Amtsgericht Köln (byretten i Köln, Tyskland), om, at den polske bidragsafgørelse anerkendes og erklæres eksigibel i Tyskland i henhold til forordning nr. 4/2009.

21. Ved kendelse af 27. juli 2016 anordnede den forelæggende ret i henhold til artikel 23 ff. og artikel 75, stk. 2, i forordning nr. 4/2009, at den polske bidragsafgørelse skulle forsynes med fuldbyrdelsespåtegning. Sagsøgte har på grundlag af denne kendelse iværksat fuldbyrdelse af den polske bidragsafgørelse over for sagsøgeren i Tyskland.

22. Ved processkrift af 5. april 2018 til den forelæggende ret har sagsøgeren anfægtet fuldbyrdelsen af bidragsafgørelsen. Ifølge sagsøgeren er sagsøgtes underholds krav, der ligger til grund for bidragsafgørelsen, efterkommet ved betaling. Sagsøgeren har anført, at han selv betalte underholdsbidrag på i alt 6 640,05 PLN fra 2008 til og med 2010, og derudover har sagsøgte siden

december 2010 modtaget statslige ydelser på 500,00 PLN om måneden gennem den polske fond for underholdsbidrag. Sagsøgeren har forklaret, at fonden for underholdsbidrag i Polen er i kontakt med ham, og at han har tilbagebetalt de beløb, som fonden har udbetalt til sagsøgte inden for rammerne af sin økonomiske formåen. Ifølge sagsøgeren er sagsøgte underholds krav under alle omstændigheder stort set indfriet.

23. Den forelæggende ret har forklaret, at den er af den opfattelse, at søgsmålet med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse skal kvalificeres som en sag om underholdspligt inden for rammerne af forordning nr. 4/2009. Den forelæggende ret er imidlertid af den opfattelse, at den i henhold til denne forordning ikke har kompetence. Dette skyldes, at betingelserne i artikel 3 i denne forordning ikke er opfyldt. Den forelæggende ret er imidlertid af den opfattelse, at den ikke kan erklære sig inkompetent i henhold til artikel 10 i forordning nr. 4/2009, eftersom et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse i modsætning til et søgsmål, der anlægges med henblik på en ændret retsafgørelse i henhold til artikel 8 i forordning nr. 4/2009, ikke nævnes udtrykkeligt i forordning nr. 4/2009 eller nr. 1215/2012.

24. Det er under disse omstændigheder, at Amtsgericht Köln (byretten i Köln) har udsat sagen og forelagt følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

- »1) Skal et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse i henhold til [ZPO's] § 767, hvorved der rejses indsigelse imod en udenlandsk retsafgørelse om underholdspligt, kvalificeres som en sag om underholdspligt i henhold til [forordning nr. 4/2009]?
- 2) Såfremt dette ikke er tilfældet, skal et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse i henhold til [ZPO's] § 767, hvorved der rejses indsigelse imod en udenlandsk retsafgørelse om underholdspligt, da kvalificeres som en sag om fuldbyrdelse af retsafgørelser som omhandlet i artikel 24, nr. 5), i [forordning nr. 1215/2012]?»

25. Sagsøgte såvel som den tyske, den polske og den portugisiske regering samt Kommissionen har indgået skriftlige indlæg. Sagsøgeren såvel som den tyske og den polske regering samt Kommissionen har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 27. november 2019.

IV. Bedømmelse

26. Dette forslag til afgørelse er opbygget på følgende måde. Først vil jeg fremsætte nogle indledende præciseringer vedrørende rækkevidden og omfanget af de to spørgsmål, der er blevet forelagt Domstolen (under punkt A). Derefter vil jeg identificere de relevante retlige rammer for denne sag. Med dette formål for øje vil jeg fokusere på, hvorvidt forordning nr. 4/2009 kan finde anvendelse på fuldbyrdelsesstadiet af bidragsafgørelser, og hvad der kan udledes af denne forordning vedrørende kompetence i spørgsmål om fuldbyrdelse (under punkt B). Endeligt vil jeg forholde mig til det særlige spørgsmål, hvorvidt søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse med henvisning til indfrielse af det skyldige beløb er en del af fuldbyrdelsesprocedure, hvorved medlemsstaternes retter vil have kompetence (under punkt C).

A. Indledende præciseringer

27. De to spørgsmål til præjudiciel afgørelse, der er blevet forelagt af den forelæggende ret i denne sag, og som efter min opfattelse med fordel kan behandles samlet, tilsigter i det væsentlige at fastlægge, hvorvidt denne ret har kompetence til at afgøre søgsmålet med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse af den polske bidragsafgørelse i Tyskland. Spørgsmålene er dog ikke formuleret i disse vendinger. Den forelæggende ret ønsker for det første oplyst, hvorvidt et søgsmål med henblik på afværgelse af

fuldbyrdelse udgør et spørgsmål om bidrag som omhandlet i forordning nr. 4/2009. For det andet ønsker den forelæggende ret oplyst, såfremt dette spørgsmål besvares benægtende, hvorvidt et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse er omfattet af begrebet sager om fuldbyrdelse af retsafgørelser som omhandlet i artikel 24, stk. 5, i forordning nr. 1215/2012.

28. Den måde, hvorpå det første spørgsmål er formuleret, er baseret på den følgende antagelse. Den forelæggende ret er tilbøjelig til at antage, at såfremt Domstolen beslutter, at et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse udgør et spørgsmål om bidrag som omhandlet i forordning nr. 4/2009, vil dette betyde, at den forelæggende ret er inkompetent. Dette skyldes, at den forelæggende ret er af den opfattelse, at det i en sådan situation er nødvendigt, at de generelle betingelser i artikel 3 i forordning nr. 4/2009, der vedrører afgørelse af kompetence i spørgsmål om underholdspligt, er opfyldt, herunder med hensyn til et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse, hvilket ikke er tilfældet i hovedsagen. Den forelæggende ret har endvidere anført, at retterne i Polen ville være bedre placeret til at behandle sagsøgerens anbringende om, at han har opfyldt sin forpligtelse i henhold til artikel 3, litra a) og b), i forordning nr. 4/2009. Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret derfor oplyst, såfremt Domstolen besvarer det første spørgsmål benægtende, hvorvidt dens kompetence kan baseres på artikel 24, stk. 5, i forordning nr. 1215/2012.

29. Kort sagt synes den forelæggende ret at lægge til grund, at der er to muligheder, der gensidigt udelukker hinanden. Såfremt forordning nr. 4/2009 finder anvendelse, vil det betyde, at den forelæggende ret savner kompetence i henhold til artikel 3 i denne forordning. Det er kun, såfremt forordning nr. 4/2009 viser sig ikke at finde anvendelse, at artikel 24, stk. 5, i forordning nr. 1215/2012, hvorefter retterne i fuldbyrdesstaten har kompetence i sager, der vedrører en sådan fuldbyrdelse, vil kunne begrunde kompetencen.

30. Efter min opfattelse er den begrundelse, der er beskrevet i det foregående punkt, baseret på en fejlagtig antagelse. Som det vil blive forklaret nedenfor, leder anvendelsen af forordning nr. 4/2009 ikke til, at den forelæggende ret savner kompetence. For at give den forelæggende ret et brugbart svar er det efter min opfattelse for det første nødvendigt at afklare, hvorvidt forordning nr. 4/2009 kan finde anvendelse på fuldbyrdesstadiet af bidragsafgørelser, og hvad der kan udledes af denne forordning med hensyn til kompetence på dette tidspunkt. Jeg vil foretage denne analyse i det næste afsnit i dette forslag til afgørelse (under punkt B). Efter at have konkluderet, at forordning nr. 4/2009 finder anvendelse på fuldbyrdesstadiet, og at det følger af denne forordnings opbygning, at det er retterne i fuldbyrdesstaterne, der har kompetence, vil jeg analysere det konkrete spørgsmål, der ligger til grund for den foreliggende sag, hvilket vedrører kompetencen til at træffe afgørelse i søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse med henvisning til indfrielse af det skyldige beløb (under punkt C).

B. Forordning nr. 4/2009 og kompetence til fuldbyrdelse af bidragsafgørelser

31. Bruxelleskonventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (herefter »Bruxelleskonventionen«) samt forordning nr. 44/2001 indeholdt specifikke bestemmelser vedrørende kompetence i sager omhandlende underholdspligt⁷. Forordning nr. 4/2009 ændrede forordning nr. 44/2001 ved at erstatte forordningens regler vedrørende underholdspligt⁸. Forordning nr. 4/2009 udgør derfor en *lex specialis* i forhold til spørgsmål om kompetence, retsgrundlag, anerkendelse af retsafgørelser og samarbejde i det

7 – Jf. artikel 5, stk. 2, i Bruxelleskonventionen af 27.9.1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1978, L 304, s. 36), som ændret ved de efterfølgende konventioner ved nye medlemsstaters tiltrædelse, såvel som artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 44/2001.

8 – 44. betragtning til og artikel 68, stk. 1 i forordning nr. 4/2009.

konkrete område af underholdspligt. Forordning nr. 1215/2012 ophævede forordning nr. 44/2001. I modsætning til dens forgængere – forordning nr. 44/2001 og Bruxelleskonventionen – udelukker forordning nr. 1215/2012 nu udtrykkeligt underholdspligt, der nu er omfattet af forordning nr. 4/2009, fra dens anvendelsesområde⁹.

32. Selv om forordning nr. 4/2009 indeholder kapitler, der specifikt omhandler kompetence (kapitel II) samt anerkendelse, eksigibilitet og fuldbyrdelse af retsafgørelser (kapitel IV), indeholder den ikke nogen udtrykkelig regel om *kompetence* vedrørende *fuldbyrdelse* af retsafgørelser, der omhandler *underholdspligt*.

33. Denne situation står i modsætning til forordning nr. 1215/2012, der i artikel 24, stk. 5, indeholder en udtrykkelig regel, hvorved retterne i den medlemsstat, hvor dommen har været eller skal fuldbyrdes, tildeles eksklusiv kompetence i sager, der vedrører fuldbyrdelse af retsafgørelser. En sådan regel var også indeholdt i forordning nr. 44/2001 og i Bruxelleskonventionen¹⁰.

34. På baggrund af disse retsfor skrifter er de procesdeltagere, der har indgivet indlæg i denne sag, kommet til forskellige konklusioner.

35. Den portugisiske regering er i overensstemmelse med den tilgang, som den forelæggende ret foretrækker, af den opfattelse, at på grund af det beskyttende formål i forhold til bidragsberettigede i forordning nr. 4/2009 skal et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse anses for et søgsmål, der vedrører underholdspligt, som er omfattet af denne forordning. Selv om det ikke udtrykkeligt er udtrykt i disse vendinger, synes den portugisiske regering i overensstemmelse med den forelæggende rets tilgang at argumentere for, at reglerne om kompetence i artikel 3 og 4 i denne forordning bør finde anvendelse. Sagsøgte har en tilsvarende tilgang.

36. Den polske regering antager i sine skriftlige indlæg, at forordning nr. 4/2009 ikke regulerer kompetence på fuldbyrdelsesstadiet. Denne regering har i sine skriftlige bemærkninger gjort gældende, at eftersom de rettigheder og forpligtelser, der er anerkendt i bidragsafgørelsen, ikke berøres, vedrører søgsmålet med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse ikke underholdspligt og er derfor omfattet af artikel 24, stk. 5, i forordning nr. 1215/2012. Som svar på et spørgsmål fra Domstolen ændrede den polske regering sin tilgang til, hvilken regel der finder anvendelse *ratione temporis*, og gjorde i retsmødet gældende, at den relevante bestemmelse er artikel 22, stk. 5, i forordning nr. 44/2001.

37. Den tyske regering og Kommissionen har i det væsentlige gjort gældende, at forordning nr. 4/2009 skal finde anvendelse. I modsætning til de synspunkter, der er fremsat af den forelæggende ret, har de dog gjort gældende, at såfremt forordning nr. 4/2009 finder anvendelse, betyder dette ikke, at den forelæggende ret savner kompetence, men snarere, at denne ret *har* kompetence i den foreliggende sag. Denne holdning deles hovedsageligt af sagsøgeren. Ifølge både den tyske regering og Kommissionen finder hverken forordning nr. 1215/2012 eller nr. 44/2001 anvendelse i den foreliggende sag.

38. Jeg er enig i sidstnævnte opfattelse: Det er kun forordning nr. 4/2009, der finder anvendelse. Dette fører imidlertid ikke til en konklusion om, at den forelæggende ret savner kompetence.

39. For det første er der ingen tvivl om, at den i nærværende sag omhandlede bidragsafgørelse, hvor sagsøgte nu har anmodet om fuldbyrdelse, vedrører en underholdspligt, der beror på et familieforhold som omhandlet i artikel 1 i forordning nr. 4/2009. Den polske bidragsafgørelse er klart omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 4/2009. Den foreliggende sag vedrører fuldbyrdelse af denne retsafgørelse.

9 – Jf. tiende betragtning til og artikel 1, stk. 2, litra e), i forordning nr. 1215/2012.

10 – Jf. artikel 16, stk. 5 i Bruxelleskonventionen, der bestemmer, at »enekompetente er i sager om fuldbyrdelse af retsafgørelser retterne i den kontraherende stat, hvor fuldbyrdelsesstedet er beliggende«. Tilsvarende er fastsat i artikel 22, stk. 5, i forordning nr. 44/2001.

40. Den omstændighed, at denne sag befinder sig på et stadium, der vedrører fuldbyrdelse, fører ikke til den konklusion, at sagens underliggende genstand ikke længere vedrører underholdspligt. Sagens genstand forbliver den samme. Kapitel IV i forordning nr. 4/2009 indeholder konkrete regler vedrørende anerkendelse og *fuldbyrdelse* af retsafgørelser, der vedrører underholdspligt.

41. For det andet er det klart, at kapitel IV vedrørende anerkendelse og fuldbyrdelse af bidragsafgørelser ikke indeholder nogen udtrykkelig regel vedrørende kompetence på fuldbyrdelsesstadiet.

42. I modsætning til hvad den forelæggende ret og den portugisiske regering synes at gøre gældende, følger det dog ikke af denne omstændighed, at de regler vedrørende kompetence, der er fastlagt i kapitel II i forordning nr. 4/2009, finder anvendelse. Som den tyske regering med rette har påpeget, fastlægger kapitel II og i særdeleshed artikel 3 i forordning nr. 4/2009 reglerne for kompetence med hensyn til hovedsagens *realitetsbehandling*, men ikke med hensyn til *fuldbyrdelse* af sådanne retsafgørelser.

43. For det tredje, selv om kapitel IV i forordning nr. 4/2009 ikke indeholder nogen udtrykkelig regel vedrørende kompetence med hensyn til fuldbyrdelse, kan en sådan regel betragtes som udgørende en integrerende del af opbygningen af denne forordning.

44. Generelt er det retterne i den medlemsstat, hvor der anmodes om fuldbyrdelse, der har international kompetence til fuldbyrdelse. Som den polske regering har påpeget, er denne regel et udtryk for, hvad der kunne betragtes som et generelt princip i folkeretten, der er forbundet med stateres suverænitet: Det er kun myndighederne i fuldbyrdelsesstaten, der har beføjelse til at træffe afgørelse om fuldbyrdelse af retsafgørelser, eftersom tvangsfuldbyrdelsesforanstaltninger kun kan udføres af myndighederne i den eller de medlemsstater, hvor aktiverne eller de personer, der er genstand for fuldbyrdelse, forefindes. Denne regel er ikke mindst gyldig i tilfælde, hvor en retsafgørelse allerede er anerkendt som eksigibel i den medlemsstat, hvor der anmodes om fuldbyrdelse.

45. Det er derfor ikke nødvendigt at anvende artikel 24, stk. 5, i forordning nr. 1215/2012 som en supplerende bestemmelse for at kunne fastslå, at retterne i fuldbyrdelsesstaten også har kompetence med hensyn til fuldbyrdelse af bidragsafgørelser inden for rammerne af forordning nr. 4/2009. Denne artikel kan betragtes som et udtryk for det netop nævnte generelle princip¹¹.

46. Desuden ville en supplerende anvendelse af forordning nr. 1215/2012 være ret problematisk i denne sammenhæng, eftersom underholdspligt udtrykkeligt er udelukket fra forordningens anvendelsesområde¹². Man kan under alle omstændigheder undre sig over, hvad fordelene ved en sådan supplerende anvendelse ville være, eftersom artikel 24, stk. 5, i forordning nr. 1215/2012 indeholder en regel, der kan betragtes som en integrerende del af forordning nr. 4/2009.

11 – Jf. f.eks. L. de Lima Pinheiro, »Exclusive jurisdiction. Article 24«, i Ulrich Magnus, m.fl., *Brussels Ibis Regulation – Commentary*, Verlag Otto Schmidt KG, 2016, s. 581.

12 – Fra de forklaringer, der er indeholdt i udkastet til AUG, svarende til § 66 heri, som gengivet i forelæggelsesafgørelsen, forekommer den tyske lovgiver at have anvendt artikel 22, stk. 5, i forordning nr. 44/2001 som supplerende lovgivning med hensyn til fuldbyrdelse af retsafgørelser i spørgsmål, der vedrører underholdspligt. Denne forordning indeholdt ikke de undtagelser, der nu optræder i forordning nr. 1215/2012. Artikel 22, stk. 5, i forordning nr. 44/2001 kan dog ikke anses for anvendelig, heller ikke som supplerende, i den foreliggende sag. I henhold til artikel 75, stk. 2, i forordning nr. 4/2009 bestemmes det, at »[forordning nr. 44/2001] finder fortsat anvendelse på de procedurer vedrørende anerkendelse og fuldbyrdelse, der var i gang på datoen for denne forordnings anvendelse«. Denne dato er i henhold til artikel 76 i forordning nr. 4/2009 den 18.6.2011. I den foreliggende sag var proceduren for anerkendelse og fuldbyrdelse ikke igangsat på dette tidspunkt, eftersom den blev indledt den 27.7.2016, på hvilket tidspunkt forordning nr. 1215/2012 under alle omstændigheder også ville have været anvendelig *ratione temporis* (eftersom [forordningen] i henhold til artikel 81 i denne forordning finder anvendelse fra den 10.1.2015). Jf. vedrørende denne forordnings anvendelsesområde *ratione temporis* dom af 9.3.2017, Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193, præmis 25-28).

47. Der kan heller ikke drages nogen gyldig konklusion på grundlag af den omstændighed, at forordning nr. 1215/2012 indeholder en udtrykkelig regel i denne henseende, mens dette ikke er tilfældet for forordning nr. 4/2009: Som Kommissionen påpegede i retsmødet, har den omstændighed, at denne regel udtrykkeligt anerkendes i forordning nr. 1215/2012, at gøre med opbygningen af denne forordning, der indeholder en række overskrifter vedrørende enekompetence. Dette er ikke tilfældet med hensyn til forordning nr. 4/2009, der ikke indeholder bestemmelser om enekompetence. Jeg er enig med Kommissionen i, at EU-lovgiver kunne have betragtet det som unødvendigt at gentage denne regel i forbindelse med forordning nr. 4/2009. Hvor ellers end i den medlemsstat, hvor der anmodes om fuldbyrdelse, skulle kompetencen med hensyn til fuldbyrdelse findes?

48. Dette bekræftes ligeledes af artikel 41, stk. 1, i forordning nr. 4/2009, som bestemmer, at »[m]ed forbehold af bestemmelserne i denne forordning reguleres proceduren for fuldbyrdelse af retsafgørelser truffet i en anden medlemsstat af loven i fuldbyrdelsesstaten«. I henhold til denne bestemmelse skal »[e]n retsafgørelse truffet i en medlemsstat, som er eksigibel i fuldbyrdelsesstaten, fuldbyrdes på de samme betingelser som en retsafgørelse, der er truffet i denne fuldbyrdelsesstat«. Det ville være vanskeligt at forklare denne bestemmelse, hvis kompetencen til fuldbyrdelse ikke skal findes ved retterne i den medlemsstat, hvor der anmodes om fuldbyrdelse.

49. Det er dog nu nødvendigt at afklare, hvorvidt søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse med henvisning til indfrielse af det skyldige beløb udgør en del af fuldbyrdelsessøgsmålet, hvilket vil have den konsekvens, at retterne i fuldbyrdelsesstaten har kompetence.

C. Søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse

50. Det centrale spørgsmål, der her opstår, er, hvorvidt et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse, og som er støttet på, at det skyldige beløb er blevet indfriet i forhold til kompetencen, skal anses for en del af et fuldbyrdelsessøgsmål. Domstolens praksis vedrørende Bruxelleskonventionen og forordning nr. 44/2001 indikerer, at dette spørgsmål skal besvares bekræftende (under punkt 1). Den konklusion, der blev draget i denne retspraksis, er gyldig med hensyn til forordning nr. 4/2009 under hensyntagen til de konkrete begrænsninger, der er fastlagt i Domstolens praksis og ved denne forordning (under punkt 2). Dette leder mig til den konklusion, at retterne i fuldbyrdelsesstaten har kompetence med hensyn til søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse, som er støttet på, at det skyldige beløb er blevet indfriet, om end interventionen fra den polske fond for underholdsbidrag tilføjer en vis kompleksitet (under punkt 3).

1. Domstolens praksis vedrørende Bruxelleskonventionen samt forordning nr. 44/2001

51. Uanset om det er med henvisning til bestemmelser angående kompetence i Bruxelleskonventionen eller i forordning nr. 44/2001, har Domstolens praksis bekræftet, at det er retterne i den medlemsstat, hvor der anmodes om fuldbyrdelse, der har kompetence med hensyn til retsmidler mod fuldbyrdelse såsom retslige skridt eller søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse.

52. Dommen i sagen AS-Autoteile Service vedrørte et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse af en afgørelse afsagt af en tysk ret, hvorved denne havde fordelt sagsomkostningerne på grundlag af den samme nationale bestemmelse, som er genstand for den foreliggende sag (ZPO's § 767). Til støtte for søgsmålet blev det gjort gældende, at der skulle ske modregning mellem det krav, der søgtes fuldbyrdet (et krav vedrørende omkostninger), og det krav, der lå til grund for den indledende procedure, med hensyn til hvilken de tyske retter allerede havde erklæret, at de ikke havde kompetence. Domstolen fastslog principielt, at sager »af den i [ZPO's] § 767 [...] omhandlede art som sådanne er omfattet af værnetingsreglen i Bruxelleskonventionens artikel 16, nr. 5), på grund af deres

snævre tilknytning til fuldbyrdelsen¹³«.

53. Domstolen konkluderede tilsvarende i Hoffmann-sagen, efter at have konstateret, at Bruxelleskonventionen ikke indeholder konkrete regler vedrørende fuldbyrdelse, at »en udenlandsk retsafgørelse, som er forsynet med fuldbyrdelsespåtegning, [fuldbyrdes] efter de *procesregler i den nationale lovgivning, der gælder for den ret, sagen er indbragt for*, herunder reglerne vedrørende retsmidler¹⁴«.

54. Denne tilgang blev senere bekræftet i Prism Investments-sagen. Denne sag vedrørte et annulationssøgsmål anlagt af en debitor vedrørende en erklæring om eksigibilitet truffet af en nederlandsk ret for en dom afsagt i Belgien på grundlag af, at dommen allerede var opfyldt ved modregning. Domstolen konstaterede, at forordning nr. 44/2001 ikke indeholder nogen bestemmelse, der gør det muligt at afslå en anmodning om at erklære en afgørelse for eksigibel eller ophæve en afgørelse om eksigibilitet¹⁵. Domstolen bekræftede dog, at en indsigelse baseret på opfyldelse af forpligtelsen kan prøves »af den fuldbyrdende ret i den medlemsstat, som anmodningen rettes til«, eftersom »[d]et følger af fast retspraksis, at når denne retsafgørelse én gang er inkorporeret i den anmodede medlemsstats retsorden, finder denne medlemsstats nationale regler vedrørende tvangsfuldbyrdelse nemlig anvendelse på samme måde som ved retsafgørelser, der er truffet af de nationale retter¹⁶«.

55. Denne retspraksis skal imidlertid ikke lede til den konklusion, at alle former for søgsmål, der er indgivet på fuldbyrdelsesstadiet, vedrørende enhver form for grund skal realitetsbehandles ved retterne i fuldbyrdelsesstaten. Retsspraksis har endvidere udtrykkeligt fastlagt grænserne for kompetence for retterne i fuldbyrdelsesstaten på grundlag af kompetencereglerne i Bruxelleskonventionen samt i forordning nr. 44/2001 og nr. 1215/2012.

56. Mere konkret gjorde Domstolen i dommen i sagen AS Autoteile Service det klart, at den omstændighed, at søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse, såsom dem, der er omhandlet i ZPO's § 767, er omfattet af artikel 16, stk. 5, i Bruxelleskonventionen, lader det spørgsmål stå åbent, *hvilke indsigelser der kan rejses*, uden at overskride grænserne for denne bestemmelse¹⁷. For at løse dette spørgsmål tog Domstolen den generelle opbygning i Bruxelleskonventionen i betragtning, navnlig forholdet mellem den særlige kompetenceregel vedrørende fuldbyrdelse og den generelle regel, hvorefter personer, der har bopæl i en kontraherende stat, skal sagsøges ved retterne i denne stat¹⁸. Eftersom enekompetence for retterne i en medlemsstat, hvor en dom skal fuldbyrdes, er baseret på den specifikke forbindelse mellem proceduren og den pågældende medlemsstat, fastslog Domstolen, at en part ikke kan gøre brug af en sådan enekompetence til at bringe en tvist for en ret, der i henhold til anvendelsen af de generelle regler henhører under retterne i en anden stat¹⁹.

57. Domstolen præciserede tilsvarende i Hoffmann-sagen rammerne for retsmidlerne mod fuldbyrdelse i relation til Bruxelleskonventionen, der er tilgængelige for retterne i fuldbyrdelsesstaten, i hvilken forbindelse Domstolen bemærkede, at sådanne retsmidler ikke kan tages i brug, når »fuldbyrdelsen af en udenlandsk retsafgørelse, der er forsynet med fuldbyrdelsespåtegning, anfægtes af den, der kunne have anfægtet fuldbyrdelsespåtegning, og indsigelsen kunne være fremsat i forbindelse hermed²⁰«.

13 – Dom af 4.7.1985 (220/84, EU:C:1985:302, præmis 12).

14 – Dom af 4.2.1988 (145/86, EU:C:1988:61, præmis 27 og 28). Min fremhævelse.

15 – Dom af 13.10.2011 (C-139/10, EU:C:2011:653, præmis 37).

16 – Ibidem (præmis 40 og den deri nævnte retspraksis).

17 – Dom af 4.7.1985 (220/84, EU:C:1985:302, præmis 12).

18 – Ibidem (præmis 14 og 15).

19 – Ibidem (præmis 16 og 17).

20 – Dom af 4.2.1988 (145/86, EU:C:1988:61, præmis 30).

58. Rammerne for retternes kompetence i fuldbyrdelsesstaten med hensyn til søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse er for nylig blevet bekræftet i sagen Reitbauer m.fl. I denne sag forkastede Domstolen en indsigelse mod fuldbyrdelse, hvorved der blev anmodet om en erklæring om, at kravet ikke længere eksisterede på grund af et modkrav, eftersom et sådant anbringende ligger fjernt fra spørgsmålet, som vedrører gennemførelse af tvangsfuldbyrdelse som sådan, og derfor ikke udviser den grad af tilknytning til fuldbyrdelse, der kræves for at begrunde anvendelsen af reglen om enekompetence i artikel 24, nr. 5), i forordning nr. 1215/2012²¹.

59. Det fremgår derfor af Domstolens praksis, at kompetencen med hensyn til søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse *principielt* henhører under retterne i fuldbyrdelsesstaten, hvilket er baseret på to faktorer: for det første på grund af deres snævre tilknytning til fuldbyrdelsen, for det andet skal retsafgørelser fra en anden medlemsstat behandles på samme måde som nationale retsafgørelser, når de først er integreret i en medlemsstats retsorden. Domme fra en medlemsstat, der er anerkendt i en anden medlemsstat, skal i mangel af specifikke regler i EU-retten fuldbyrdes i henhold til procedurereglerne, der gælder i det nationale retssystem, ved den ret, hvor der anmodes om fuldbyrdelse.

60. Der er imidlertid begrænsninger med hensyn til den type af retsmidler, der kan anmodes om på dette stadium ved disse retter. For det første har retterne i fuldbyrdelsesstaten ikke kompetence med hensyn til tvister, der ikke har en tilstrækkelig snæver tilknytning til fuldbyrdelsen, eller som retterne i en anden stat ville være kompetente til at behandle, hvis de blev rejst selvstændigt. For det andet kan en part ikke ved disse retter gøre indsigelser gældende, der kunne være blevet gjort gældende ved at iværksætte appel af retsafgørelsen vedrørende eksigibilitet. Så meget desto mere må det være udelukket at gøre indsigelser, der kunne være gjort gældende under den oprindelige sag, på fuldbyrdelsesstadiet.

2. Kompetence i søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse inden for rammerne af forordning nr. 4/2009

61. Det næste spørgsmål, der skal behandles, er, om de principper, der følger af den retspraksis, der blev analyseret i det foregående punkt, også er gyldige i forhold til fortolkningen af forordning nr. 4/2009.

62. Den forelæggende ret har givet udtryk for det synspunkt, at såfremt bidragsberettigede var forpligtede til at forsvare sig mod et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse, ville dette medføre, at det beskyttende formål i forordning nr. 4/2009 ikke opfyldes. Den bidragsberettigede, der i overensstemmelse med principperne om kompetence i forordning nr. 4/2009 har sikret sig en bidragsafgørelse i den medlemsstat, hvor han eller hun sædvanligvis gør ophold, ville derfor blive forpligtet til at forsvare denne afgørelse i en anden medlemsstat mod angreb fra den bidragspligtige, der oprindeligt ikke fik medhold. Den forelæggende ret finder endvidere, at retterne i den stat, hvor søgsmålet oprindeligt blev behandlet, er bedre i stand til at bedømme materielretlige indsigelser mod søgsmålet end retterne i en anden medlemsstat, hvor afgørelsen skal fuldbyrdes.

63. Dette er i det væsentlige også opfattelsen hos den portugisiske regering, der har rejst nogen tvivl om relevansen af den tidligere retspraksis vedrørende forordning nr. 4/2009 på grund af dens specifikke formål vedrørende beskyttelse af bidragsberettigede.

²¹ – Dom af 10.7.2019 (C-722/17, EU:C:2019:577, præmis 54 og 55).

64. Efter min opfattelse er de væsentligste argumenter, der følger af den retspraksis, der blev sammenfattet i det foregående afsnit, lige så relevante i forhold til søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse inden for rammerne af forordning nr. 4/2009. Selv om formålet angående beskyttelse af bidragsberettigede som den svagere part klart anerkendes i forordning nr. 4/2009, skal dette efter min mening ikke føre til, at et af de grundlæggende principper, der gælder for alle former for foranstaltninger i civilretligt samarbejde, nemlig at fuldbyrdelsesrelaterede foranstaltninger hører under fuldbyrdelsesstaten, opgives.

65. Denne logik bekræftes for det første af, at artikel 41, stk. 1, i forordning nr. 4/2009 anerkender den væsentligste forudsætning, der ligger til grund for ovennævnte retspraksis, idet den fastslår, at »[m]ed forbehold af bestemmelserne i denne forordning reguleres proceduren for fuldbyrdelse af retsafgørelser truffet i en anden medlemsstat af loven i fuldbyrdelsesstaten«, samt at »[e]n retsafgørelse truffet i en medlemsstat, som er eksigibel i fuldbyrdelsesstaten, fuldbyrdes på de samme betingelser som en retsafgørelse, der er truffet i denne fuldbyrdelsesstat«.

66. For det andet skal den konklusion, at det er retterne i den medlemsstat, hvor der anmodes om fuldbyrdelse, der principielt har kompetence med hensyn til søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse, på ingen måde forstås således, at de særlige regler vedrørende beskyttelse af kompetence, der er omhandlet i forordning nr. 4/2009, forringes, dog med forbehold for de begrænsninger, der allerede er fastlagt i retspraksis.

67. I betragtning af det specifikke formål med forordning nr. 4/2009 vedrørende beskyttelse af bidragsberettigede som den svagere part, er de kompetenceregler, der er indeholdt heri, nemlig skabt til at gøre det lettere for denne part at beskytte hans eller hendes krav²². Når en retsafgørelse først er truffet i den medlemsstat, hvor den bidragsberettigede er bosat, er det derfor kun retterne i denne medlemsstat, der kan behandle eller ændre denne retsafgørelse. To regler i forordning nr. 4/2009 afspejler dette beskyttende mål. For det første kan et søgsmål med henblik på ændring af en retsafgørelse, der er truffet i en medlemsstat, hvor den bidragsberettigede sædvanligvis er bosiddende, i henhold til artikel 8 i forordning nr. 4/2009 ikke anlægges af bidragsforpligtede personer i nogen anden medlemsstat, så længe den bidragsberettigede forbliver i den medlemsstat, hvor retsafgørelsen blev truffet. For det andet forbyder artikel 42 fuldbyrdelsesstaten at realitetsbehandle en retsafgørelse, der er truffet i den første medlemsstat.

68. Disse to bestemmelser udelukker dog ikke, at et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse, *som ikke indebærer realitetsbehandling af en bidragsafgørelse afsagt i den første medlemsstat*, bliver behandlet af retterne i fuldbyrdelsesstaten.

69. For det tredje skal det påpeges, at bidragsafgørelsen i den foreliggende sag ved en erklæring om eksigibilitet, der blev udstedt i henhold til artikel 23 i forordning nr. 4/2009, er blevet »integreret« i den tyske retsorden – fuldbyrdelsesstaten. Hvordan ville det give mening, hvis man på det senere stadium vedrørende selve fuldbyrdelsen skulle gå tilbage til den medlemsstat, der afsagde bidragsafgørelsen? Efter min opfattelse ville en sådan løsning ikke fremme forordningens beskyttende formål. Det ville snarere være en opskrift på usikkerhed.

70. Endelig bør det specifikke formål i forordning nr. 4/2009 vedrørende beskyttelse af bidragsberettigede ikke have den virkning, at retterne i den stat, hvor bidragsberettigede er bosiddende, tildeles kompetence i spørgsmål, der er tæt knyttet til fuldbyrdelse. Det er sandt, at formålet med forordning nr. 4/2009 er så vidt muligt at lette inddrivelsen af internationale bidragskrav. Dog betyder at »lette« ikke, at der skal gøres op med al logik, der ligger til grund for ordningen vedrørende anerkendelse og fuldbyrdelse af bidragsafgørelser. I modsætning til hvad den forelæggende ret, den portugisiske regering og sagsøgte tilsyneladende har anført, bør det beskyttende

22 – Jf. i denne retning dom af 18.12.2014, Sanders and Huber (C-400/13 og C-408/13, EU:C:2014:2461, præmis 26-28).

formål i forordning nr. 4/2009 ikke lede til en konklusion om, at det søgsmål, der er genstand for behandling i denne sag, er et selvstændigt søgsmål, der åbner et nyt spørgsmål vedrørende bidrag, hvorved kompetencen skal tildeles ex novo i henhold til kriterierne i denne forordnings artikel 3. Dette kunne f.eks. have en skadelig indvirkning på den effektive inddrivelse af bidragskrav, eftersom det ville forlænge behandlingen af fuldbyrdelsessøgsmål unødigt.

71. Endvidere, men subsidiært, som den tyske regering har gjort gældende i retsmødet, indeholder forordning nr. 1215/2012 også kompetenceregler, der har til formål at beskytte en række »svagere parter« (som anført i 18. betragtning vedrørende forsikrings-, forbruger- og arbejdsaftaler). Imidlertid ændres kompetencereglene vedrørende *fuldbyrdelse* (og retsmidler mod fuldbyrdelse) ikke af det forhold, at kompetencen i det oprindelige søgsmål blev fastlagt i henhold til en af de specifikke ordninger, der har til formål at beskytte en af disse svagere parter.

72. Det er derfor min opfattelse, at konklusionen om, at kompetence til at behandle søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse principielt henhører under retterne i den medlemsstat, hvor der anmodes om fuldbyrdelse, også er gyldig i forhold til forordning nr. 4/2009.

3. Den foreliggende sag: søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse med henvisning til indfrielse af det skyldige beløb

73. I den foreliggende sag er søgsmålet med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse baseret på, at sagsøgeren har gjort gældende, at det skyldige beløb, der blev fastsat i bidragsafgørelsen, stort set allerede er blevet indfriet. Han har betalt en del af det skyldige beløb direkte til sagsøgte. Den polske fond for underholdsbidrag har ved at indtræde i den bidragspligtiges sted også betalt en del af bidragsgælden. Sagsøgeren har ligeledes gjort gældende, at han har tilbagebetalt disse beløb til den polske fond for underholdsbidrag, for så vidt som hans økonomiske forhold tillod det. Som sagsøgeren forklarede i retsmødet, opstod tvisten i den foreliggende sag, fordi sagsøgte ikke anerkender, at det beløb, der er betalt af den polske fond for underholdsbidrag, svarer til det beløb, som sagsøgeren skylder.

74. Efter min opfattelse er et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse, der er baseret på de forhold, der er nævnt ovenfor, i overensstemmelse med de begrænsninger, der er fastsat i forordning nr. 4/2009 og i Domstolens praksis i forhold til den generelle regel, der foreskriver, at det er retterne i den medlemsstat, hvor der anmodes om fuldbyrdelse, der har kompetence i søgsmål, der er tæt knyttet til fuldbyrdelse.

75. For det første er den indsigelse, der ligger til grund for søgsmålet med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse i nærværende sag, tæt knyttet til fuldbyrdelsessøgsmålet og kan hverken betragtes som et søgsmål, hvorved der anmodes om en ændring af en bidragsafgørelse inden for rammerne af artikel 8 i forordning nr. 4/2009, eller som et søgsmål, der kræver prøvelse af sagens realitet i henhold til artikel 42 i nævnte forordning.

76. Den forelæggende rets tvivl opstår netop på grund af, at denne ret betragter søgsmålet med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse i denne sag som svarende til et søgsmål, hvorved der tilsigtes en ændring af bidragsafgørelsen som omhandlet i artikel 8 i forordning nr. 4/2009. Den portugisiske regering og sagsøgte er i det væsentligste af samme opfattelse.

77. Jeg deler ikke denne opfattelse. Som den tyske regering har gjort gældende, er der en væsentlig forskel på søgsmål med henblik på fuldbyrdelse og søgsmål, hvorved der anmodes om en ændring af en bidragsafgørelse. Selv om sidstnævnte i sidste ende kan føre til en indholdsmæssig ændring af den retsafgørelse, der fastsætter bidragskravet, har førstnævnte ingen indflydelse på det materielle grundlag for denne retsafgørelse.

78. Opfyldelsen af et krav er en af de indsigelsesgrunde, der typisk anerkendes på fuldbyrdesstadiet. Som både den tyske regering og Kommissionen har gjort gældende, er søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse med henvisning til, at det skyldige beløb er indfriet, hverken et spørgsmål om at ændre eller anmode om realitetsbehandling af den underliggende retsafgørelse, der fastsætter det skyldige beløb, men er udelukkende rettet mod fuldbyrdelsen af denne retsafgørelse. Som den polske regering bemærkede, handler det mere præcist om, hvilket pengebeløb der udgør grænsen for bidragsafgørelsens fuldbyrdelse. Efter min opfattelse følger det heraf, at et sådant søgsmål er tæt knyttet til fuldbyrdelse og hverken udgør en »sag med henblik på en [...] ændret retsafgørelse« i henhold til artikel 8 eller en efterprøvelse med hensyn til sagens realitet som omhandlet i artikel 42 i forordning nr. 4/2009.

79. Den polske fond for underholdsbidrags indgriben forekommer at ligge til grund for den forelæggende rets synspunkt, hvorefter de polske retter ville være bedre placeret til at afgøre spørgsmål vedrørende indfrielse af det skyldige beløb. Det er imidlertid ikke min opfattelse, at inddragelsen af den polske fond for underholdsbidrag ændrer den konklusion, der følger af det foregående punkt.

80. Den polske regering forklarede i retsmødet, at den polske fond for underholdsbidrag udøver sit mandat i henhold til lov og på vegne af bidragspligtige i forhold til bidragsberettigede: Det skyldige beløb er indfriet i forhold til de beløb, som fonden har udbetalt på bidragspligtiges vegne, der herefter skal tilbagebetale disse beløb direkte til fonden. Dette system er i overensstemmelse med den funktion, som offentlige organer ofte har i forhold til at tilgodese bidragsberettigede på bidragspligtiges vegne. Denne funktion er anerkendt i artikel 64 i forordning nr. 4/2009²³. Set fra dette synspunkt, der vedrører bidragspligtiges skyldige beløb, vedrører fondens inddragelse den måde, hvorpå det skyldige beløb indfries; det har ingen indflydelse på indholdet af bidragsafgørelsen, som forbliver uberørt. Under disse omstændigheder er der tale om en tredjemands delvise indfrielse af det skyldige beløb på den bidragspligtiges vegne, hvilket bekræfter, at søgsmålet med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse i hovedsagen udgør en almindelig indsigelse mod fuldbyrdelse af et skyldigt beløb.

81. Det er sandt, at inddragelse af offentlige organer såsom den polske fond for underholdsbidrag i bidragsager, der involverer mere end en stat, i et vist omfang kan lede til yderligere kompleksitet med hensyn til bevis. I denne forbindelse er det værd at huske på, at artikel 64, stk. 4, i forordning nr. 4/2009 i forbindelse med sager, der vedrører fuldbyrdelse af retsafgørelser, udtrykkeligt bestemmer, at hvor sådanne organer er involveret, skal de på anmodning forelægge alle de dokumenter, der er nødvendige for at godtgøre, at ydelserne er blevet udbetalt til den bidragsberettigede. Jeg er af den opfattelse, at for at sikre en effektiv implementering af forordning nr. 4/2009 må denne forpligtelse for offentlige organer også gælde i sager anlagt i henhold til denne forordning i tilfælde, hvor disse organer har udbetalt bidragsydelse på bidragspligtiges vegne og i tilfælde, hvor bidragspligtige gør gældende, at disse er blevet tilbagebetalt til fonden for underholdsbidrag.

82. For det andet fremgår det, som den tyske regering har anført, af 30. betragtning til forordning nr. 4/2009, at EU-lovgiver klart var af den opfattelse, at bidragspligtige skal have mulighed for at påberåbe sig indfrielse af det skyldige beløb inden for de rammer, der er fastsat i den medlemsstat, hvor der anmodes om fuldbyrdelse. Denne betragtning nævner endda som eksempel på grunde til afslag på fuldbyrdelsen, der kan gøres gældende i henhold til artikel 21 i forordning nr. 4/2009, at den »bidragspligtige har betalt gælden på tidspunktet for fuldbyrdelsen²⁴«. Det er korrekt, at artikel 21 ikke

23 – Denne bestemmelse regulerer, hvilken lov der finder anvendelse på den ret, som offentlige organer har til at træde i den bidragsberettigedes sted og kræve tilbagebetaling, samt hvilke regler der finder anvendelse med hensyn til anerkendelse, afgørelse om eksigibilitet eller fuldbyrdelse af en afgørelse, der er rettet mod bidragspligtige.

24 – Denne bestemmelse fastsætter, at grundene i medlemsstatens lovgivning for afslag på eller suspension af fuldbyrdelsen finder anvendelse, i det omfang de ikke er uforenlige med de andre stykker i denne artikel.

finder anvendelse i denne sag²⁵. Den omstændighed, at artikel 21 er at finde i afdeling 1 i kapitel IV, kan dog forklares med omstændighederne omkring ophævelsen af eksekvaturproceduren, da det var nødvendigt at fastsætte visse begrænsninger for de grunde til afslag på fuldbyrdelsen, der kan gøres gældende i henhold til national lovgivning. Såfremt indfrielse af det skyldige beløb skal betragtes som en af de grunde til afslag på fuldbyrdelsen, der kan gøres gældende, såfremt medlemsstatens lovgivning vedrørende fuldbyrdelse tillader dette inden for rammerne af afdeling 1 i kapitel IV, må det samme så meget desto mere derfor gælde i forhold til afdeling 2 i kapitel IV, hvor der – i modsætning til, hvad der er tilfældet i artikel 21 – ikke er nogen begrænsninger med hensyn til de grunde, der kan gøres gældende for afslag på fuldbyrdelse²⁶.

83. For det tredje sikrer de begrænsninger, der er fastsat i de nationale bestemmelser, der finder anvendelse i den foreliggende sag, at grunde, der kunne være påberåbt ved de polske retter, ikke under denne sag kan påberåbes ved de tyske retter. Som den tyske regering har gjort klart, tillader AUG's § 66, stk. 1, alene, at bidragspligtige gør indsigelser gældende på grundlag af omstændigheder, der opstod *efter*, at bidragsafgørelsen blev afsagt. De krav, der ligger til grund for søgsmålet i denne sag, som er baseret på underholdsbidragets fyldestgørelse, kunne ikke være gjort gældende i hovedsagen vedrørende bidragskravet. Det er derudover bemærkelsesværdigt, at disse krav ikke kunne være gjort gældende ved at iværksætte appel af den retsafgørelse, der afgjorde søgsmålet vedrørende fuldbyrdelse, ved de tyske retter. Disse retter kan alene afvise eller tilbagekalde en sådan afgørelse med henvisning til de grunde, der er nævnt i artikel 24 i forordning 4/2009, og indfrielse af det skyldige beløb er ikke blandt dem²⁷.

84. Jeg konkluderer derfor, at et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse, der støttes på, at det skyldige beløb er indfriet, skal behandles i henhold til proceduren og betingelserne for fuldbyrdelse, der i henhold til artikel 41, stk. 1, i forordning nr. 4/2009 skal reguleres af fuldbyrdesstatens lovgivning på samme betingelser som retsafgørelser, der er truffet i den pågældende medlemsstat. For det første er et sådant søgsmål tæt knyttet til fuldbyrdelsen. For det andet tilsigter et sådant søgsmål ikke en ændring eller en realitetsbehandling af bidragsafgørelsen. For det tredje gøres der herunder ikke anbringender gældende, der kunne være blevet gjort gældende ved de polske retter under den sag, der lå til grund for bidragsafgørelsen (og for den sags skyld heller ikke grunde for at afslå eller tilbagekalde afgørelsen vedrørende fuldbyrdelse, der kunne gøres gældende ved de tyske retter).

85. Af disse grunde er det min opfattelse, at det er retterne i den medlemsstat, hvor der anmodes om fuldbyrdelse, der har kompetence til at behandle et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse med henvisning til indfrielse af det skyldige beløb. For fuldstændighedens skyld ønsker jeg i stedet for en konklusion at fremhæve to aspekter. For det første vedrører analysen og konklusionerne i dette forslag til afgørelse alene den indsigelsesgrund, der angår indfrielse af det skyldige beløb. For det andet tages der ud over denne konkrete indsigelse ikke stilling til, om ZPO's § 767 overordnet set er forenelig med EU-retten.

25 – Som nævnt i punkt 7 ovenfor fastsætter forordning nr. 4/2009 et tostrengt system i kapitel IV. Afdeling 1, hvori artikel 21 findes, ophæver eksekvaturproceduren for afgørelser, der er afsagt i en medlemsstat, der er bundet af Haagerprotokollen af 2007. Afdeling 2 bibeholder dog eksekvaturproceduren for afgørelser, der er afsagt i medlemsstater, der ikke er bundet af Haagerprotokollen af 2007. Selv om både Polen og Tyskland er bundet af Haagerprotokollen, finder afdeling 1 ikke anvendelse i den foreliggende sag på grund af overgangsforanstaltningerne i forordning nr. 4/2009. I henhold til artikel 75, stk. 2, litra a), finder kapitel IV, afsnit 2 og 3, anvendelse »på afgørelser truffet i medlemsstaterne inden datoen for denne forordnings anvendelse, hvis der er anmodet om anerkendelse og en afgørelse om eksigibilitet fra denne dato«. I henhold til artikel 76 trådte forordning nr. 4/2009 i kraft den 18.6.2011. Heraf følger, at afsnit 1 ikke finder anvendelse i den foreliggende sag, eftersom den bidragsafgørelse, der kræves fuldbyrdet, blev afsagt i Polen den 26.5.2009, og sagsøgte indgav anmodningen om anerkendelse den 20.7.2016.

26 – Det forhold, at forordning nr. 4/2009, kapitel IV, afsnit 2, hvorefter eksekvaturproceduren forbliver i kraft, ikke indeholder en udtrykkelig bestemmelse, der regulerer dette spørgsmål, er ikke overraskende. De forskellige EU-forordninger på området for civilretligt samarbejde, der stadig anvender en eksekvaturprocedure, indeholder grunde for afslag på anerkendelse, men indeholder generelt ikke bestemmelser vedrørende grunde for afslag på fuldbyrdelse, i hvilken forbindelse fuldbyrdesstatens egne regler finder anvendelse. Jf. f.eks. P. Jimenez Blanco, »La ejecución forzosa de las resoluciones judiciales en el marco de los reglamentos europeos« i *Revista Española de Derecho Internacional*, bind 70 (2018), s. 101-125.

27 – Artikel 34, stk. 1, i forordning nr. 4/2009.

V. Forslag til afgørelse

86. Jeg foreslår, at Domstolen besvarer de af Amtsgericht Köln (byretten i Köln, Tyskland) forelagte spørgsmål på følgende måde:

»Rådets forordning nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt og navnlig artikel 41, stk. 1, skal fortolkes således, at det er retterne i den medlemsstat, hvor der anmodes om fuldbyrdelse af en bidragsafgørelse, der er afsagt i en anden medlemsstat, der har kompetence til at behandle et søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse, for så vidt som det er tæt knyttet til fuldbyrdelsessagen, ikke kræver en ændring eller realitetsbehandling af bidragsafgørelsen og er baseret på grunde, der ikke kunne være blevet gjort gældende for den ret, der afsagde bidragsafgørelsen. Disse betingelser forekommer at være opfyldt for så vidt angår det søgsmål med henblik på afværgelse af fuldbyrdelse, der støttes på, at det skyldige beløb er blevet indfriet, der ligger til grund for den foreliggende sag, selv om det i sidste ende påhviler den forelæggende ret at efterprøve dette.«